

Revision 2026

Kommunrevisorernas
Revisionsplan

Innehållsförteckning

KOMMUNAL REVISION	3
Oberoendet	3
Öppenhet och kommunikation	3
Revisionsprocessen	3
Årlig granskning	3
GRANSKNINGSINSATSER 2026	4
Grundläggande granskning	4
Räkenskapsrevision	4
Granskning och bedömning av god ekonomisk hushållning	4
Fördjupade revisionsinsatser	5
Informationsinhämtning	8
Revision i bolag, stiftelser, kommunalförbund m.m.	9
Bilaga 1 – Ansvarsfördelning nämnder	10
Bilaga 2 – Lekmannarevisorer i bolag, stiftelser och förbund	11

KOMMUNAL REVISION

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument som utses av kommunfullmäktige. Uppdraget är att granska den verksamhet som bedrivs i kommunen och pröva ansvarstagandet. Revisorerna ska uttala sig om kommunens verksamhet bedrivs på ett ändamålsenligt sätt, om den interna kontrollen är tillräcklig och om räkenskaperna ger en rättvisande bild av verksamheten.

Kommunrevisionen består av åtta förtroendevalda revisorer som bistås av två yrkesrevisorerna vid kommunens egna revisionskontor. Räkenskapsrevisionen och viss verksamhetsrevision upphandlas externt.

OBEROENDET

Revisorerna skall vara både formellt och synbart oberoende i förhållande till dem som granskas. Formellt markeras oberoendet av kommunallagens föreskrifter om valbarhet, jäv, god revisionssed och egen förvaltning samt att revisorernas budget-äskande behandlas av ett särskilt beredningsorgan, kommunfullmäktiges presidium. Sakligt skall oberoendet ta sig uttryck i att vi utför vårt uppdrag opartiskt och med objektivitet.

ÖPPENHET OCH KOMMUNIKATION

Revisionens ambition är att den granskning som genomförs ska främja kommunens utveckling. Öppenhet och kommunikation är en grundläggande princip i revisionsprocessen. Revisionens målgrupper är bland annat fullmäktige, nämnder, styrelse och aktiebolag.

REVISIONSPROCESSEN

Revisionsprocessen börjar med en revisionsplanering som består av omvärldsanalys, riskanalys och upprättande av en revisionsplan. Därefter genomförs de revisionsinsatser som fastställts i revisionsplanen. Revisionsprocessen avslutas med att årets alla granskningar analyseras och bedöms. Då prövar revisorerna om styrelse och nämnder har fullgjort sina uppdrag. I revisionsberättelsen uttalar sig revisorerna om ansvarsfrihet bör tillstyrkas och om fullmäktiges mål för verksamheten har uppfyllts under året.

ÅRLIG GRANSKNING

Revisorerna fastställer årligen en revisionsplan utifrån genomförd risk- och väsentlighetsanalys. Den årliga granskningen omfattar följande delar:

- ❖ Grundläggande granskning
- ❖ Räkenskapsrevision
- ❖ Fördjupade revisionsinsatser
 - Fördjupade granskningar
 - Uppföljning av tidigare granskningar

GRANSKNINGSINSATSER 2026

GRUNDLÄGGANDE GRANSKNING

Den grundläggande granskningen är basen i den årliga granskningen. Granskningen av styrelse och samtliga nämnder genomförs varje år och ska ge revisorerna underlag till prövningen av styrelsers och nämnders ansvarsutövande. Se bilaga 1 för informell ansvarsfördelning mellan revisorerna.

Granskningen är inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse och nämnd har tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och lagstiftning. Revisorerna bedömer den struktur som styrelse och nämnd har för detta och hur den är integrerad i organisation, system och det löpande arbetet. Nedan följer en beskrivning av den grundläggande granskningen.

Grundläggande granskning av styrelse och nämnder

Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt och att de föreskrifter som gäller för verksamheten följs.

Risk: Det finns risk för bristande måluppfyllelse, ohörsamhet till mål och riktlinjer fastlagda av fullmäktige samt att styrning, ledning och uppföljning av den interna kontrollen är bristfällig.

Syfte: Det övergripande syftet med granskningarna är att bedöma om nämnden skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. Granskningarna ska också svara på om verksamheterna leds och styrs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt svara på om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

RÄKENSKAPSREVISION

Redovisningsrevision syftar till att undersöka om redovisningen är rättvisande och tillförlitlig samt om säkerheten och (interna) kontrollen i medelsförvaltningen är tillfredsställande.

Revisionen granskar och bedömer om räkenskaperna ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning samt om delårsrapport och årsredovisning är upprättade i enlighet med LKBR (lagen om kommunal bokföring och redovisning) och god redovisningssed. Rådet för kommunal redovisning (RKR) är normbildande för god redovisningssed.

Granskning av räkenskaperna görs av sakkunniga på uppdrag av revisorerna enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Den omfattar granskning av:

- årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, driftredovisning och investeringsredovisning samt noter
- sammanställda räkenskaper (om sådana finns)
- förvaltningsberättelse
- delårsrapport

Det sakkunniga biträdet ska inom ramen för standarden planera, utföra och löpande rapportera sin granskning till revisorerna. Granskning av räkenskaperna upphandlas externt.

GRANSKNING OCH BEDÖMNING AV GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Revisionen ska bedöma om resultaten i delårsrapport och årsredovisning är förenliga med de finansiella mål och verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat i budgeten.

FÖRDJUPADE REVISIONSINSATSER

Behov av fördjupade granskningar uppstår när den grundläggande granskningen inte är tillräcklig för att pröva styrelsens eller nämnds ansvarsutövande. De fördjupade granskningarna är avgränsade och inriktade på en viss verksamhet, process eller system. De behandlar ytterst ändamålsenlighet och den interna styrningen och kontrollen i verksamheten. Att följa upp tidigare genomförda granskningar är också en viktig del i revisorernas arbete. Följande fördjupade granskningar kommer att genomföras under året:

1. VA-underhåll

En ändamålsenlig styrning och kontroll av kommunens infrastruktur är väsentlig ur såväl ekonomiskt som verksamhetsmässigt perspektiv. Brister i underhåll utgör en risk för kapitalförstörelse och därmed försämrade hushållning av gemensamma resurser. Kommunens va-ledningsnät kräver löpande såväl som periodiskt underhåll för att bevara sitt värde och sin funktion.

Risk: Om underhållsnivån är otillräcklig kan detta leda till ett uppdämt behov av underhållsåtgärder som ackumuleras samt att investeringsbehovet måste tidigareläggas. Ytterligare en konsekvens är att va-ledningsnätet riskerar att få en försämrade standard. Det finns även en risk att eftersatt underhåll medför akuta underhållsåtgärder och tillfälliga lösningar vilket medför ökade kostnader för kommunen.

Syfte: Granskningens syfte är att bedöma om tekniska nämnden har säkerställt en tillräcklig styrning och kontroll avseende underhåll av va-ledningsnätet samt om det finns det en långsiktigt hållbar nivå på underhåll av va-ledningar.

2. Kommunens styrning genom planer och styrdokument

Östersunds kommun har ett stort antal övergripande styrdokument. Styrdokumenterna utgörs delvis av reglementen och bolagsordningar, i vilka nämnders och bolagsstyrelsers uppdrag beskrivs, men även av regler, anvisningar, policys, riktlinjer och planer inom områden av gemensamt intresse för kommunens verksamheter. Somliga av dessa styrdokument måste kommunen ta fram enligt lag, medan andra har tagits fram utifrån lokala behov och ambitioner. Det är kommunstyrelsen som ansvarar för att kommunens styrande dokument hålls uppdaterade och tillgängliga.

Risk: Det finns risk för att Östersunds styrning genom program och planer inte är ändamålsenlig. Mängden styrdokument samt brister i utformningen av dem riskerar att göra det otydligt för medarbetare vad som ska uppnås, med konsekvensen att önskade resultat uteblir. Det finns vidare risk för att uppföljningen av resultaten är otillräcklig, vilket skulle kunna leda till bristande kunskap om vad som har uppnåtts samt att kommunen inte tar vara på lärdomar från framgångar och misslyckanden.

Syfte: Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen och nämnderna har säkerställt att beredningen, förvaltningen och uppföljningen av Östersunds kommuns planer och styrdokument är tillräcklig.

3. Försämrade resultat inom grundskolan - måluppfyllelse

Enligt nationell statistik har kunskapsresultatet för elever i åk 9 i kommunal grundskola i Östersunds kommun försämrats under de senaste åren. Försämring noteras för andel elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, andel behöriga till yrkesprogram samt genomsnittliga meritvärdena. Fortfarande är dock resultatet över riksgenomsnittet men trenden är negativ. I årskurs 3 har andelen elever som klarar ämnesprovet i matematik försämrats och Östersund ligger bland de sämre kommunerna.

Risk: Det finns risk för att det saknas ett fungerande kvalitetsarbete på kommunens grundskolor och att barn- och utbildningsnämnden inte har kunskap om vad de försämrade resultaten beror på och därmed inte vidtar tillräckliga åtgärder.

Syfte: Granskningens syfte är att bedöma om barn- och utbildningsnämnden säkerställer att alla elever i grundskolan ges förutsättningar att uppnå kunskapsmålen.

4. Valfärdsbrottslighet

Inom kommunsektorn ser vi en ökning av antalet valfärdsbrott utifrån att kommunen innehar resurser som är intressanta för kriminella aktörer att komma åt. I förlängningen riskerar detta att leda till sämre samhällsservice samtidigt som förtroendet för staten, myndigheter och näringslivet skadas. En övergripande granskning av valfärdsbrott genomfördes 2023 där det framkom ett antal brister. Revisionen ser nu ett behov av mer fördjupade analyser inom ett antal områden. För 2026 planeras föreningsbidrag och utbetalning till privata utförare avseende personlig assistans att granskas. Kommande år kan andra verksamheter och rutiner bli aktuella.

Risk: Att det saknas tillräckliga kontroller för att säkerställa att utbetalning sker korrekt utifrån gällande rutiner och att utbetalning inte sker till oseriösa aktörer.

Syfte: Syftet med granskningen är att bedöma om granskade nämnder har ändamålsenliga rutiner och system för kontroll av utbetalningar.

5. Kompetensförsörjning – attraktiv arbetsgivare

Kommuner står inför stora utmaningar när det gäller kompetensförsörjning och att vara en attraktiv arbetsgivare. Arbetsmiljön är en central faktor för att kunna rekrytera, behålla och utveckla personal. Ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) är avgörande för att förebygga ohälsa, skapa trygghet och bidra till en hållbar arbetsorganisation. Brister i arbetsmiljöarbetet kan leda till ökad sjukfrånvaro, svårigheter att rekrytera och minskad attraktivitet som arbetsgivare. Mot denna bakgrund är det angeläget att pröva om Östersunds kommun har ett ändamålsenligt och väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete.

Risk: Brister i arbetsmiljöarbetet kan leda till negativa konsekvenser för enskilda medarbetare samt att kommunens verksamheter inte kan utföra sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt på grund av personal- och kompetensbrist.

Syfte: Granskningens syfte är att bedöma om Östersunds kommun bedriver ett ändamålsenligt systematiskt arbetsmiljöarbete som bidrar till en god arbetsmiljö, främjar kompetensförsörjningen och stärker kommunens attraktivitet som arbetsgivare.

6. Hot och våld mot förtroendevalda

En betydande andel av förtroendevalda i kommuner utsätts för trakasserier, hot eller våld. I samband med politikernas trygghetsundersökning (BRÅ) uppgav 25,4 procent av de svarande att de blev utsatta för någon form av hot, trakasserier, våld, skadegörelse eller stöld under 2024. Kommuner och regioner har nyligen fått ett tydligare ansvar för trygghet och säkerhet för förtroendevalda genom ett tillägg i kommunallagen. Dessutom förutsätter lagen att kommuner och regioner säkerställer att de förtroendevalda får nödvändig utbildning för att kunna undvika risker. Eftersom 2026 är ett valår ökar sannolikheten dessutom ytterligare att förtroendevalda utsätts för hot eller våld.

Risk: Att trakasserier, hot och våld påverkar förtroendevalda personligen men också de förtroendevaldas arbete. Trakasserier, hot och våld kan påverka hur förtroendevalda agerar i sitt uppdrag samt leda till avhopp och minskat politiskt engagemang, vilket i förlängningen riskerar att försvaga den demokratiska processen.

Syfte: Syftet med granskningen är att bedöma om kommunen har ändamålsenliga rutiner och en tydlig ansvarsfördelning för att förebygga, hantera och följa upp hot och våld mot förtroendevalda.

7. Kris- och katastrofberedskap

Kommunen har ett grundläggande ansvar för att säkerställa att samhällsviktiga funktioner kan upprätthållas vid extraordinära händelser. Detta ansvar regleras genom lagstiftning och grundprinciperna innebär att den som har ansvaret för en verksamhet under normala förhållanden också har ansvar under en kris, att verksamheten så långt det är möjligt ska fungera som vid normala förhållanden samt att samhällsstörningar ska hanteras där de inträffar och av dem som är närmast ansvariga. Det förändrade omvärldsläget, med ökade klimatrelaterade risker, cyberhot och störningar i försörjningskedjor innebär att Östersunds kommun kan komma att behöva hantera en framtida kris eller katastrof.

Risk: Att samhällskritiska verksamheter inte fungerar vid en kris vilket riskerar att påverka kommunens invånare.

Syfte: Granskningen syftar till att bedöma om kommunen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att säkerställa att samhällsviktiga verksamheter kan upprätthållas vid en kris eller extraordinär händelse.

8. Det suicidpreventiva arbetet

Varje år registreras omkring 1 200 - 1 300 fastställda suicid i Sverige. Ytterligare omkring 300 fall brukar registreras som misstänkta suicid, men där avsikten inte har kunnat styrkas. Av samtliga fall är 70 procent män och det högsta suicidtalet finns bland män över 85 år.

Folkhälsomyndigheten har i uppdrag att samordna det nationella arbetet inom områdena psykisk ohälsa och suicidprevention. Den nationella samordningen syftar till att stödja verksamheten mellan myndigheter och andra aktörer vars uppdrag och verksamhet har betydelse för befolkningen psykiska hälsa.

Samtidigt är arbetet med att förhindra suicid ett gemensamt ansvar för en rad olika aktörer där regioner och kommuner fyller viktiga funktioner. Tekniska nämnden och kultur- och fritidsnämnden är inte direkt berörda men kan bidra med trivsel- och trygghetsskapande åtgärder.

Risk: Ett otillräckligt arbete och bristande samordning mellan olika aktörer kan medföra att det suicidpreventiva arbetet inte är ändamålsenligt.

Syfte: Syftet med granskningen är att bedöma om styrelse och berörda nämnder bedriver ett ändamålsenligt och effektivt suicidpreventivt arbete och om det finns en tillräcklig samordning med övriga aktörer i länet.

9. Kontroll och uppföljning av privata utförare

År 2015 infördes krav i kommunallagen på att fullmäktige under varje mandatperiod ska anta ett program med mål och riktlinjer för privata utförare. I programmet ska det också anges hur fullmäktiges mål, riktlinjer och föreskrifter ska följas upp och hur allmänhetens insyn ska tillgodoses. Programmet ska gälla för all verksamhet som drivs av privata utförare och där det finns ett avtal, det vill säga inom verksamhetsområden som vård och omsorg, vuxenutbildning, vatten- och avlopp, kultur och fritid med mera. Programmet ska omprövas varje mandatperiod. Programmet gäller inte friskolor då det inte föreligger något avtalsförhållande mellan kommuner och friskolor.

Risk: Det finns en risk att uppföljningen av privata utförare inte sker utifrån gällande lagstiftning eller fastställda styrdokument och att fullmäktige inte får tillräcklig uppföljning och att allmänheten inte får den insyn de har rätt till.

Syfte: Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen, tekniska nämnden, vård- och omsorgsnämnden och social- och arbetsmarknadsnämnden säkerställer en ändamålsenlig uppföljning och kontroll av privata utförare.

Uppföljning av tidigare granskningar

En viktig del i revisorernas arbete är att följa upp tidigare genomförda granskningar för att få svar på om åtgärder har vidtagits utifrån revisorernas kritik och rekommendationer. Uppföljningen ger också underlag för att bedöma om det finns anledning till förnyad granskning och blir därmed en grund för riskanalysen inför kommande års revisionsplanering.

Följande granskningar som genomfördes 2024 har valts ut för ytterligare uppföljning:

- Fastighetsunderhåll och strategisk lokalförsörjning
- Kontinuitet inom hemtjänsten
- Inköp och upphandling

Syfte: Granskningen syftar till att bedöma om styrelse och berörda nämnder har vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av de rekommendationer som lämnats i genomförda granskningar.

INFORMATIONSMHÄMTNING

Informationsinhämtning är ett komplement till den fördjupade granskning som avses att göras. Exempel på frågeställningar:

Äldreomsorg

- **Ökat antal äldre – beredskap/planering platser och bemanning,** Hur ser det ut med platser inom särskilt boende? Hur många platser skulle behövas? Finns det en gemensam planering inom kommunen, dvs. att det även finns en förståelse och planering på övergripande nivå? Fungerar resursfördelningen så att vård- och omsorgsnämnden kompenseras för fler äldre?
- **Vanvård inom äldreomsorgen,** hur fungerar avvikelshantering, hur arbetas det i personalgrupper om det har framkommit avvikelser, hur får nämnden information och hur agerar nämnden

Investeringsprocessen

Revisorerna har under flera års tid följt kommunens arbete med att vidta åtgärder utifrån genomförda granskningar gällande investeringar. 2025 har fullmäktige fastställt en ny investeringsprocess. Revisorerna avser att bjuda in lämpliga tjänstepersoner för att få mer information om denna.

Översyn av administrativa processer

HR har enligt uppdrag genomfört en översyn av administrativa processer som presenterades under 2025. Revisorerna avser att följa det arbete som pågår.

Markanvisningsavtal – korruption

Revisorerna avser att bilda sig en uppfattning om hur rutiner kring markanvisningsavtal fungerar och om det finns rutiner för att minska risken för korruption.

REVISION I BOLAG, STIFTELSE, KOMMUNALFÖRBUND M.M.

Så som föreskrivs i kommunallagen har en del av de förtroendevalda revisorerna utsetts till lekmannarevisor/revisioner i bolag, stiftelser, kommunalförbund och samordningsförbund. På det sättet samordnas revisionen för hela "koncernen".

Kommunalförbunden är en egen juridisk person där revisorerna har ett självständigt uppdrag. En revisionsplan upprättas för varje kommunalförbund. Se utsedd lekmannarevisor för respektive bolag, stiftelse eller förbund i bilaga 2.

Granskning av bolag och stiftelser

I Östersunds kommun finns ett flertal bolag, förbund och stiftelser som är hel- eller delägda av kommunen. De förtroendevalda revisorerna ansvarar enligt aktiebolagslagen för verksamhetsrevisionen i de företag i vilka de utsetts som revisor. Granskningarna genomförs med sakkunnigt stöd från revisionskontoret.

Risk: Att kommunens företag inte lever upp till de mål och styrdokument fullmäktige beslutat om.

Syfte: Att granska om bolagens verksamhet bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, samt om den interna kontrollen är tillräcklig. För stiftelserna även uttala sig om räkenskaperna är rättvisande.

Revisorerna kan även besluta att genomföra fördjupade granskningar av företagen.

BILAGA 1 – ANSVARSFÖRDELNING NÄMNDER

För att granskningsarbetet ska vara effektivt har revisorerna gjort en informell uppdelning av nämndbevakningen mellan sig, enligt nedan. Vid sammanträdena redovisar respektive revisor iakttagelser från sina ansvarsområden.

NÄMND	ANSVARIG REVISOR	BISITTARE
Kommunstyrelsen	Margareta Widell	Kjell Svantesson
Arvodesnämnd	Christian Ferm	Jeanette Wall
Barn- och utbildningsnämnd	Jeanette Wall	Peter Bodemyr
Kultur- och fritidsnämnden	Peter Bodemyr	Finn Cromberger
Miljö- och samhällsnämnden	Finn Cromberger	Per Ericsson
Social- och arbetsmarknadsnämnd	Finn Cromberger	Margareta Widell
Tekniska nämnden	Lennart Brändström	Christian Ferm
Valnämnden	Jeanette Wall	Kjell Svantesson
Vård- och omsorgsnämnden	Peter Bodemyr	Finn Cromberger
GemN upphandlingssamverkan	Christian Ferm	Lennart Brändström
Gem överförmyndarnämnd	Lennart Brändström	Per Ericsson

BILAGA 2 – LEKMANNAREVISORER I BOLAG, STIFTELSE OCH FÖRBUND

Kommunalförbunden är en egen juridisk person där revisorerna har ett självständigt uppdrag. En revisionsplan upprättas för varje kommunalförbund. Se utsedd lekmannarevisor för respektive bolag, stiftelse eller förbund i tabell nedan.

Granskning av bolag och stiftelser

I Östersunds kommun finns ett flertal bolag, förbund och stiftelser som är hel- eller delägda av kommunen. De förtroendevalda revisorerna ansvarar enligt aktiebolagslagen för verksamhetsrevisionen i de företag i vilka de utsetts som revisor. Granskningarna genomförs med sakkunnigt stöd från revisionskontoret.

Risk: Att kommunens företag inte lever upp till de mål och styrdokument fullmäktige beslutat om.

Syfte: Att granska om bolagens verksamhet bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, samt om den interna kontrollen är tillräcklig. För stiftelserna även uttala sig om räkenskaperna är rättvisande.

Revisorerna kan även besluta att genomföra fördjupade granskningar av företagen.

BOLAG	ORDINARIE	ERSÄTTARE
Östersunds Rådhus AB	Margareta Widell Christian Ferm	
Östersundshem AB	Kjell Svantesson Per Ericsson	
Jämtkraft AB	Lennart Brändström	Per Ericsson
Biogas i Jämtland Härjedalen AB	Per Ericsson	Lennart Brändström
Inlandsbanan AB	Kjell Svantesson	
Jämtlands Räddningsförbund	Kjell Svantesson	
Jämtlands gymnasieförbund	Peter Bodemyr	
Stiftelsen Jamtli	Finn Cromberger	Jeanette Wall
Stiftelse Jämtlands läns bibliotek	Finn Cromberger	Margareta Widell Christian Ferm
BRF Körfältets centrum	Lennart Brändström	Jeanette Wall
BRF Torvalla centrum	Jeanette Wall	Lennart Brändström
BRF Åkerärtan	Lennart Brändström	Jeanette Wall